

Høringssvar - Endringer i abortloven – fosterreduksjon.

EVA ROGNEFLÅTEN · LØRDAG 30. MARS 2019

Dette lovendringsforslaget er uten støtte i befolkninga og mangler demokratisk legitimitet.

Da Erna Solberg hoppet bukk over et klart landsmøtevedtak om å [beholde abortloven uendret](#), trodde mange ikke sine egne øyne. Vi hadde nylig markert abortlovens 40-årsdag, for så å våkne til at statsministeren [lokker](#) med mulige endringer i den for å få KrF inn i regjering.

Lørdag 17. november 2018 demonstrerte derfor folk i [33](#) norske byer, i tillegg til solidaritetsdemonstrasjon i Göteborg, mot endringer i abortloven. [8000 demonstrerte på Eidsvoll Plass utenfor Stortinget](#).

8. mars 2019 ble nok en kjempemarkering. Hele [82](#) steder var med i 8.marsmarkering, der [hovedparolene](#) var knyttet til abortkamp. Bare i Oslo demonstrerte over 15 000 kvinner og menn til forsvar for abortloven. Vi protesterte mot en abortdebatt full av løgner og feilinformasjon fra abortmotstandernes side, og mot det udemokratiske forslaget til endring av abortloven.

Abortdebatten har rast i 2018-2019 og mange som trodde vi var ferdige med kampen for selvbestemt abort og autonomi, har følt seg nødt til å skrive innlegg og kronikker. Suzanne Kaluza m.fl. har samlet er knippe av disse i boka [Abortkamp – maktkamp](#) (se referanselista for oversikt over alle innleggene).

Dette innstrammingsforslaget er hverken etterspurt eller demokratisk forankra. I 2017 forkasta [Stortinget](#) forslaget fra KrF og SP om ikke å tillate en praksis med fosterreduksjon. Selv Høyre var så seint som 9. september 2018 ute med [sentralstyrevedtak](#) om at de ikke ville endre abortloven. [Unge Høyre-leder Sandra Bruflot](#), som var den eneste profilerte toppolitikeren som stod opp for Høyres partiprogram med å beholde abortloven uendra, har oppsummert det ganske presist: «Det er på grunn av Erna og Høyre at vi nå har fått en større debatt om liberalisering av abortloven. De kan takke seg selv dersom abortloven i Norge myknes opp», sa hun til Dagbladet 3. januar 2019.

Solbergs regjeringspartnere tordnet og hadde sterke motforestillinger. Frps helsepolitiske talsperson [Åshild Bruun-Gundersen](#) uttalte i oktober 2018: «Jeg synes det er etisk og moralsk forkastelig å bruke kvinners rett til abort som kasteball i det regjeringsspillet KrF har satt i gang».

[Abid Raja](#) uttalte: «Jeg stenger døra på vegne av Venstre, og jeg håper de andre partiene på Stortinget også stenger døra for dette. Vi kan ikke endre abortregelverket fordi ett parti ønsker å gjøre det.»

Til tross for dette, åpner altså Erna Solberg i oktober 2018 opp for å forhandle med abortloven og bioteknologiloven i potten, på bekostning av kvinners reproduksjonshelse. Og strategien lyktes; Helse- og omsorgsdepartementets forslag til endringer i abortloven er en oppfølging av følgende punkt i [Granavolden-plattformen](#):

"Fjerne åpningen for abort av en eller flere friske flerlinger (fosterreduksjon) i et svangerskap før grensen for selvbestemt abort."

Erna Solberg har gitt KrF vetorett for kvinners reproduksjonshelse, som en del av pakka for å komme inn i regjering. Selv om det er flertall på Stortinget for dagens abortlov, eggdonasjon og assistert befruktning for enslige kvinner, så kan KrF (med sine [2,4%](#) i oppslutning i siste måling) blokkere modernisering i bioteknologiloven og sette kvinners selvråderett til side. Dette er uverdig!

Utgangspunktet er dagens abortlov og internasjonalt regelverk

Retten til reproduktiv helse er beskyttet i artikkel 12 i FNs kvinnediskrimineringskonvensjon. [Beijing-plattformen](#), som Norge har underskrevet, slår fast at kvinner/par har rett til å bestemme hvor mange, med hvor stort mellomrom og når barna skal komme. De har også rett til informasjon og hjelp (se punkt 95 på side 57-58).

Med andre ord burde alle barn være ønska og elska fra fødselen av, nettopp fordi foreldrene kan bestemme selv hvor mange barn de vil ha.

Abortlovens formålsparagraf slår også fast i §1, første ledd:

«Samfunnet skal så langt råd er sikre alle barn betingelser for en trygg oppvekst»

Jordmorutdanninga ved OsloMet advarer i sitt [høringssvar](#) mot å endre dagens rettstilstand og fjerne selvbestemmelsesprinsippet uten at det foreligger et faglig grunnlag og uten at mulige uheldige sider ved endringen er utredet. Selv om fosterreduksjon er en prosedyre med et begrenset omfang representer forslaget et prinsipielt brudd med det bærende prinsipp om selvbestemt abort, som har ligget til grunn for dagens abortlov i over 40 år. Endringen av selvbestemmelsesprinsippet som følger forslaget og som ikke har faglig grunnlag mener de fører til en inkonsistent rettstilstand.

[Antall aborter i Norge går ned. Aborttallene er faktisk historisk lave og dalende](#). Nedgangen skyldes en markant nedgang i tallet på uønska svangerskap blant kvinner under 25 år. 8 av 10 aborter blir utført før 9. uke, og nesten 9 av 10 aborter blir utført medikamentelt. Data fra abortregistret viser altså at omtrent samtlige søknader om svangerskapsbrudd etter utgangen av 12. svangerskapsuke blir innvilga enten i abortnemnd eller i klagenemnd. SSBs fruktbarhetsstatistikk viser at det var 878 tvillingfødsler, 13 trillingfødsler og ingen firlingfødsler i 2017. Høringsnotatet viser at det har vært gjennomført et svært lite antall fosterreduksjoner av friske fostre i Norge de siste årene.

Jfr. St. Olavs [høringssvar](#) er departementets beskrivelse av antall nemndbehandlinger er ikke helt korrekt. De mener tallene er slik: I perioden 2016-2018 ble det utført 44 fosterreduksjoner. 14 var selektive og 30 var uselektive, derav 3 i firlingsvangerskap, 13 i trillingsvangerskap og 14 i

tvillingsvangerskap. Alle selektive fosterreduksjoner og 6 av de uselektive fosterreduksjonene ble behandlet i nemnd (3 trillingsvangerskap og 3 tvillingsvangerskap).

I 2016 slo Justisdepartementet fast at abortloven åpner for fosterreduksjon av friske fostre, og at kvinners selvbestemmelse innen uke 12 også gjelder fosterreduksjon. Jeg støtter den vurderinga.

Newspeak, fortielser, skamming, halvsannheter og rene løgner

Abortdebatten 2018-2019 har dessverre vært preget av newspeak, halvsannheter, blanke løgner og skamming som viktige våpen mot forkjemperne for retten til selvbestemt abort. Dette gjelder ikke minst regjeringspartiene og deres representanter. Dette lite gjennomarbeidete høringsnotatet forsterker inntrykket. Debatten om eventuelle endringer i abortloven er viktig, og det er derfor svært kritikkverdig at høringsfristen er seks uker, og ikke tre måneder som er vanlig praksis. Jeg kan ikke forstå hvorfor behandlingen av denne saken tilsynelatende må skje på kortest mulig tid og uten konsekvensutredninger. Vi har tross alt hatt abortloven i 40 år og levd godt med den. Det står det også i [Høyres partiprogram](#): «Høyre mener at dagens abortlov ivaretar avveiningene mellom kvinnens rett til å bestemme over egen kropp og hensynet til det ufødte liv.

Abortloven er et godt kompromiss som har sikret at abortspørsmålet ikke har vært en betent og polariserende politisk sak i Norge de siste 40 årene. Høyre mener dette viser at de nødvendige hensyn ivaretas av dagens lov.»

Ord er makt - newspeak

Gjennom konsekvent bruk av ordet “tvillingabort”, og gjennom utsagn som “tvillinger hører sammen” skaper blant annet representanter fra KrF et inntrykk av at fosterreduksjon kun handler om å ta bort en av to levedyktige, friske tvillinger. Dette er newspeak på høyt plan, helt på linje med hvordan samme miljø bevisst bruke begrepet “Downs-paragrafen” med hensikt å skape et feilaktig inntrykk av at paragraf 2C i abortloven ble brukt for å sortere vekk fostre med trisomi21. Fosterreduksjon ved flerfostersvangerskap, det abortmotstanderne altså kaller «tvillingabort», kan ikke utføres dersom fostrene deler morkake. Du kan altså ikke fjerne en av to eneggede tvillinger på denne måten (se bl.a. [høringssvaret](#) til St. Olavs hospital).

Flerfostersvangerskap betyr at kvinnen er gravid med flerlunger, ikke utelukkende med tvillinger. Dette er et vesentlig poeng abortmotstanderne utelater i debatten: Flerfostersvangerskap er høyrisikosvangerskap både med hensyn til kvinnen, og til fostrene hun bærer. Det bør være et vesentlig poeng for så vel abortmotstanderne som for alle andre at kvinnen skal kunne komme gjennom et svangerskap og en fødsel uten å være skadet for livet, eller til og med miste livet. Fosterreduksjon ved flerfostersvangerskap foretas i all hovedsak i tilfeller der kvinnens liv og helse er i fare, eller der det er alvorlig risiko for at kvinnen skal abortere samtlige fostre. Et lite fåtall av fosterreduksjoner foretas på bakgrunn av at kvinnen vurderer livssituasjonen sin dithen at hun ikke kan klare å ta seg av flerlunger.

Fortielser - vi kan få ned antall fosterreduksjoner ved å tillate eggdonasjon i Norge

Abortmotstanderne snakker gjerne og mye om hvor viktig det er å få ned aborttallene, samtidig som de snakker tilsvarende lite om de bakenforliggende årsakene til at kvinner ønsker å ta abort. Når det handler om fosterreduksjon ved flerfostersvangerskap har abortmotstanderne svært behendig unnlatt å komme inn på at behovet for fosterreduksjon kan settes i sammenheng med KrFs nei til eggdonasjon. Ved eggdonasjon i utlandet kan det settes inn flere befruktede egg enn i Norge for å sikre at kvinnen forblir gravid. [To tredjedeler](#) av fosterreduksjoner ved flerfostersvangerskap utført mellom 2016 - 2018 ble gjort på kvinner som hadde fått utført eggdonasjon i utlandet.

Dikt og forbannet løgn.

Noe av begrunnelsen for denne innskrenkninga er at Norge er det eneste landet som tilbyr fosterreduksjon, og at vi står i fare for å få FR-turister. Det er i beste fall å vri litt på sannheten. Norge er IKKE alene om å tilby fosterreduksjon. Departementet viser selv på side 2 i [høringsnotatet](#) til at **Aarhus har LANG ERFARING med fosterreduksjon** (min utheving)! Allikevel har abortmotstandere gått langt i å skape et inntrykk av at Norge er det eneste landet i Norden som utfører fosterreduksjon ved flerfostersvangerskap. Dette er selvsagt feil. Det som tilfelle, er at Norge, enn så lenge, er det eneste landet i Europa som har hatt lovfestet rett til selvbestemt fosterreduksjon inntil uke 12. I Danmark ble det for eksempel utført [468 fosterreduksjoner](#) ved flerfostersvangerskap i perioden 2007 – 2015.

Ved et raskt søk på nettet har jeg funnet fram til disse europeiske klinikkene som tilbyr fosterreduksjon, per mars 2019:

St. Olavs hospital, Trondheim, Norge

Karolinska Universitetssjukhuset, Solna, Sverige

Aarhus Universitetshospital, Aarhus, Danmark

Tutor Médica, Barcelona, Spania

BPAS, Storbritannia (dekker også Nord-Irland), og har over 70 klinikker. (Det framkommer ikke klart hvilke/t som utfører fosterreduksjon.)

Tvil om risiko ved fosterreduksjon

Norske leger oppgir en generell risiko for spontanabort i uke 12, uavhengig av inngrep på omtrent 2-3%. Og en omtrentlig risiko for spontanabort på gjenværende fostre som følge av fosterreduksjon til å være 5-10%. Dette er et høyt risikotall. Problemet er bare at legene som oppgir dette tallet rett ut sier at tallet er anslått med høy grad av usikkerhet, og ikke med

utgangspunkt i noen statistikk. Som Kjell Åsmund Blix Salvesen, klinikkssjef ved kvinneklinikken ved St. Olavs hospital og professor ved NTNU sier til [Filter Nyheter](#):

“Vi har ingen norsk statistikk. Det er kun gjort nærmere 60 fosterreduksjoner ved St. Olavs hospital siden 2002, i tillegg til et ukjent antall inngrep utført ved Oslo universitetssykehus i perioden 2002-2015. Det vil ta flere år før vi har et stort nok grunnlag til å si noe om risikoen i en norsk sammenheng. Så vi måtte sette tallet ut fra erfaring, risiko med fostervanns- og morkakeprøver, og ellers det vi klarte å lese oss til”.

Danske tall viser et ganske annet bilde. Ved Aarhus Universitetshospital ferdigstilles i disse dager en statistikk med et datagrunnlag på 191 fosterreduksjoner utført ved hospitalet mellom 2001 og 2015. Overlegen som gjør denne jobben heter Bjørn Petersen, og jobber ved Institut for Klinisk Medicin i Århus. Petersen har utført rundt 200 fosterreduksjonsinngrep, og er med det trolig den legen i Norden som har utført flest fosterreduksjoner. Petersen forteller [Filter Nyheter](#) at risikoen for spontanabort etter fosterreduksjon fra tvillinger ned til ett foster er 1,5 prosent i Danmark, altså langt unna den oppgitte norske risiko-prosenten på 5-10. Datagrunnlaget for dette tallet er 63 inngrep, utført mellom uke 12 og 13. *“63 er jo ikke noe stort tall, men dette gir en indikasjon på at risikoen for spontanabort er lav. Det er ikke en vitenskapelig studie, men hva jeg har funnet ut fra dataene vi har”.* Med andre ord: De danske tallene indikerer at fosterreduksjon ved tvillingsvangerskap fører til at risikoen for spontanabort **synker** fra en grunnrisiko på 2-3% før inngrepet, ned til en risiko på 1,5% etter inngrepet.

Og de norske legene er ikke i tvil om at det danske tallmaterialet er solid. Som Kjell Åsmund Blix Salvesen sier til [Filter Nyheter](#), på spørsmål om hvorvidt norske leger vil bytte ut sine tall med de danske tallene når studien fra Aarhus Universitetshospital blir publisert: *“Ja, det er opplagt. Vi stoler på de danske tallene. Vi vil ikke si til kvinnene noe som er feil”.*

Fagmiljø med ulike konklusjoner

Fosterreduksjon ble først utført i Sverige i 1978. Prosedyren har blitt tatt i bruk og videreutviklet. I 2005 kom Statens medicinsk-etiske råd i Sverige med en anbefaling om hvordan de skulle håndtere fosterreduksjon - [Yttrande angående s.k. fosterreduktion](#):

«Rådets överväganden i korthet: Rådet skiljer mellan selektiv och icke-selektiv fosterreduktion. Selektiv fosterreduktion bör enbart få utföras när särskilda medicinska skäl är förhanden, varvid sociala faktorer kan vägas in. Prövningen bör ske från fall till fall, och anförtros Socialstyrelsens rättsliga råd. En utvärdering av tillämpningen bör ske efter någon tid.

Icke-selektiv fosterreduktion bör vara tillåten enligt samma principer som gäller abort enligt abortlagen, och bör dessutom rapporteras till Socialstyrelsen.

Reglering föreslås ske i abortlagen.» Sverige har [selvbestemt abort til 18. graviditetsuke](#).

Leder for Rådet for legeetikk, [Svein Aarseth](#) uttalte i januar 2019: *«Etisk sett er [FR] på linje med abort generelt.»*

I Norge har regjeringa lent seg godt på **ett** fagmiljø på St. Olav i Trondheim. I følge sitt høringsnotatet har NSFM ved St. Olavs hospital *“tatt til orde for at alle begjæringer om fosterreduksjon bør behandles i nemnd. De mener inngrepet ikke bør kunne gjøres basert på selvbestemmelse. Legene har pekt på at det er teknisk vanskelig å utføre fosterreduksjon tidlig i svangerskapet og mener det av medisinske årsaker ikke kan anbefales å utføre fosterreduksjon før utgangen av tolvte svangerskapsuke.”* Med dette har NSFM slutta å være en nøytral, medisinsk behandlingsinstitusjon. De fikk i 2016 en presisering av lovverket som dekket

grunnlaget for fosterreduksjon. Det har de tydeligvis ikke vært fortrolige med. Regjeringa skriver at den legger NSFM sine innvendinger til grunn for lovforslaget. En kan godt spørre seg om NSFM da egentlig diskvalifiserer seg fra å være behandlende fagmiljø for fosterreduksjon. NSFM har i alle fall satt seg i en situasjon der de går mot andre faglige miljø. Professor [Mark Evans](#) er trolig den legen med mest erfaring med FR på verdensbasis. Han hevder at det trolig er mest optimalt å utføre FR mellom uke 11,5 og 12,5. Men det er viktig å merke seg at han videre sier at 1) prosedyren utføres best mellom uke 9-13, men 2) om man ønsker fosterdiagnostikk før inngrepet, bør man vente til uke 11-13. Svært mange av disse kan utføres godt innenfor grensen til selvbestemt abort. 3) Om man ikke ønsker diagnostikk kan FR utføres fra 7. uke. Det å lage en innskrenkende lovtekst når en kan regne med at prosedyren kan utføres INNEN gjeldende grense, er kun å finne måter å umyndiggjøre kvinner. Det er uklokt og uholdbart.

Abortmotstanderne lyver om risiko

5-10% er en høy risiko for spontanabort av gjenværende fostre, men ikke høy nok for abortmotstanderne i KrF, Organisasjonen Menneskeverd og Senterpartiet. Disse benytter seg av et risikoanslag på 10 - 15%. For eksempel sa Kjersti Toppe (SP) følgende i et [debattinnlegg](#) i Dagbladet 2. november 2018: *“Tvillingabort er et komplisert inngrep å gjennomføre. Det gir det andre fosteret en risiko for død på 10-15 prosent”!*

KrF bruker de samme tallene - 10-15% risiko for spontanabort av gjenværende fostre som et argument mot å tillate fosterreduksjon ved flerfostersvangerskap. I et [innlegg](#) i Dagbladet den 19. januar 2019, skriver Maria Victoria Aanje og Maria Selbekk dette om risikoen ved fosterreduksjon: *“Det henger likevel en liten fare over gjenlevende foster: Inngrepet gir en prosedyrerelatert spontanabortrisiko på opptil 15 prosent. Vil virkelig kvinner ta en slik sjanse i et ønsket svangerskap?”*

Svaret er sannsynligvis ja, selv om dette var den faktiske risikoen. Det handler til syvende og sist om hvorvidt du ser deg i stand til å gi flerlinger god og forsvarlig omsorg. Og om at dersom du oppriktig mener at du ikke vil være i stand til å ta deg av tvillinger eller flere barn på en gang, enten det er på grunn av livssituasjon eller helse, er fosterreduksjon et ansvarlig valg. Se f.eks. Fride Ørns innlegg: [«Noe er galt med den ene gutten i magen»](#).

Ropstad påstod også at tvillingabort gir for stor risiko for at det andre barnet dør, mens legene sier at det ikke stemmer — det er [faktisk lavere risiko](#).

Løgner om “abortturisme”

Martine Tønnesen, KrFU uttalte i VG, i oktober 2018, at Norge nå opplever det hun kaller tvillingabort-turisme. [Faktisk.no](#) sjekket påstanden fra Martine Tønnesen og fant følgende: *“Ingen utenlandske kvinner har så langt fått utført fosterreduksjon i Norge. Det blir derfor helt feil å hevde at vi i dag opplever «tvillingabort-turisme» her til lands. Utenlandske kvinner som oppholder seg i Norge, har rett til å få utført både vanlig abort og fosterreduksjon. Forutsetningen er at de oppholder seg i Norge når de søker om inngrepet. De tre siste årene har 26 utenlandske kvinner kontaktet Senter for fostermedisin med ønske om fosterreduksjon. Ingen av dem har fått innvilget inngrepet siden de ikke har oppholdt seg i Norge på søknadstidspunktet”.*

Påføring av skyld og skam

22. januar 2019 hadde Organisasjonen Menneskeverd ved Maria Victoria Aanje og Maria Selbekk et innlegg i Dagbladet. Tittelen på innlegget var [-Når kvinner roper høyt for å kunne ta livet av en tvilling](#). I innlegget opererer skribentene med en risiko for spontanabort som følge av fosterreduksjon på "opptil 15%", et anslag uten rot i faktiske tall. Organisasjonen Menneskeverd har sterke bånd til KrF. I tillegg til feilinformasjon, benytter Aanje og Selbekk seg friskt av hersketeknikken "påføring av skyld og skam", i det de skriver: *"Det stikker i hjertet når kvinner roper, skriker og marsjerer for å bevare rettigheten for å kunne ta livet av en tvilling – en frisk tvilling."*, og *"Å marsjere og rope høyrøstet for å ta bort en frisk tvilling er uhørt, og det stiller seg ikke i godt selskap med andre grunnleggende menneskerettighetsspørsmål."* Uttalelsene osrer av forakt for kvinner som sloss for retten til selv å bestemme over sitt eget liv. Det tegnes et bilde av disse kvinnene som mordere, som slåss for retten til å drepe friske, levedyktige barn. Retorikken har en viss effekt - den gjentas i kommentarfeltene som et stygt og lurvete ekko:

- Hvem er det som vil drepe barnet sitt? Hvordan kan disse skrekkelige kvinnene få seg til å kalle dette en rettighet? Vi blir endatil fortalt at forkjempere for fortsatt rett til selvbestemt abort "må tåle etiske debatter", av de samme menneskene som ikke holder seg for gode for å benytte seg av alt fra halvsannheter til rene løgner i abortdebatten. Vi slåss ikke for retten til å drepe en tvilling, og det vet Organisasjonen menneskeverd svært godt. De vet, og vi vet, at **vi slåss for en fortsatt rett til selvbestemt abort, hverken mer eller mindre.**

Kjell Ingolf Ropstad famøse utsagt i partilederdebatte på NRK ["Hvis du klarer å bære fram ett barn, klarer du to"](#), satte sinnene i kok. Det var et så eklatant eksempel på hva KrF og Ropstad egentlig står for; at ANDRE enn kvinnen selv må ta slike vanskelige, etiske valg for henne.

Ropstad kom senere med en slags beklagelse av dette utsagnet, men da lovforslaget som nå er ute på høring ble lagt fram, presiserte helseminister Bent Høie at *"Det vil ikke være tilstrekkelig i seg selv å vise til at omsorgsbyrden er større ved to enn ved ett barn. Det vil i tillegg kreves at det foreligger andre forhold som tilsier at kvinnen kan settes i en vanskelig livssituasjon, forhold som i dag også gjelder etter uke tolv."* Eller sagt på en annen måte: Klarer du å bære fram ett barn, **skal** du klare å bære fram to!

Konsekvensen av denne lovendringen blir at hvis du er gravid med tvillinger kan du få avbrudd på begge etter 2b, men ikke én av to på 2b. For alle andre nemndsaker så er det kvinnens opplevelse av situasjonen sin som skal telle mest før attende uke. Dette lovendringsforslaget er en helt sykt detaljert styring av hvordan nemnda skal tenke. Det er en detaljstyring ut over hva som kreves for andre nemndsbestemte svangerskapsavbrudd. Det er også inkonsekvent at en kan argumentere med at jeg allerede har x antall (fødte) barn, så jeg må kunne få FR, mens jeg ikke skal få kunne argumentere med at disse embryoene som tilfeldigvis er i magen samtidig, blir for mange når de blir født.

Det er også hårreisende at departementet ikke anser et tvillingsvangerskap som tilstrekkelig belastende for å kunne innvilge fosterreduksjon. Tvillingsvangerskap anses som risikosvangerskap. Det medfører økt risiko for mor, men også for begge barna mor bærer. I tillegg fødes halvparten av alle tvillinger før termin, såkalte tidlige fødsler som inntreffer før uke

37. At departementet ikke anerkjenner et tvillingsvangerskap som urimelig belastning for kvinnen, er å ignorere kunnskapen som finnes innen feltet og et helt fagmiljø.

Vi vet at et liv krever mer enn at du blir født. Noen må ta seg av deg. Noen må gi deg omsorg. Noen, som ikke er ødelagt i kroppen som følge av fødselsskader, eller som står i en knust økonomi og et smadret liv som følge av en alt for vanskelig omsorgssituasjon. Og vi vet hva som er abortmotstandernes endelige mål: Et totalforbud mot selvbestemt abort.

Det endelige målet.

KrF har liggende inne til behandling et [forslag til grunnlovsendring](#) som i praksis, dersom det noen gang skulle gå igjennom, vil bety et totalforbud mot selvbestemt abort. Forslaget handler om grunnlovens paragraf 93, første punktum. I dag lyder denne paragrafen slik: *“Ethvert menneske har rett til liv. Ingen kan dømmes til døden.”* KrF vil ha denne endret til å lyde som følger: *“Menneskeverdet skal være ukrenkelig, og enhver har rett til legemlig integritet fra unnfangelse til naturlig død.”* Altså et grunnlovsfestet forbud mot selvbestemt abort. Og som alle vet, spiser du en kamel én bit av gangen og ikke i én jafs. Det er ingen som tror at abortloven rulles tilbake med et pennestrøk. Hverken innad i abortmotstanderleiren eller blant dem som kjemper for fortsatt rett til selvbestemt abort i Norge, er det noen tro på at retten til selvbestemt abort plutselig skal bli tatt vekk. Men vi tror det kommer til å skje litt etter litt - bit for bit. Hvis vi lar det skje.

Grunnlovsforslag fra Hans Fredrik Grøvan, Knut Arild Hareide, Olaug V. Bollestad og Rigmor Andersen Eide om [Dokument 12:4 \(2015–2016\)](#) endring i § 93 (vern av liv fra unnfangelse til død)

Abortloven er under konstante angrep

Hver gang abortloven angripes, får vi høre det samme:

Det er bare en liten endring. Ubetydelig. Ikke noe å lage bråk om. Som da KrF fikk gjennomslag for at fastleger kunne bedrive henvisningsnekt (såkalt reservasjonsrett). En utvidelse som skulle frita leger fra å gi abortsøkende kvinner informasjon om abort og hvordan hun søker abort, samt henvise til sykehus. Eller i framlegget om å fjerne paragraf 2C - som ifølge abortmotstanderne kun handlet om en kamp mot et «sorteringssamfunn», ikke en kamp mot kvinners rett til selvbestemt abort. Selv Høyrekvinnene som debatterte abort på [Høyres landsmøte 2013](#) (og trodde de vant voteringa med «overveldende flertall»), skjønnte at dette dreide seg om det som var den store kvinnekampen – nemlig kvinnes selvbestemmelsesrett! Det var et oppsiktsvekkende uklokt forslag å foreslå innskrenkninger i abortloven og å umyndiggjøre kvinner, mente bl.a. [Astrid Nøkleby Heiberg](#).

En internasjonal trend å innskrenke retten til abort

Norske abortmotstandere står ikke alene i verden. Det finnes mange land der kvinner ikke har rett til selvbestemt abort. Polen er ett av dem. Argentina et annet. Den polske abortloven som ble innført i 1992, forbyr alle aborter bortsett fra graviditeter som følger av voldtekt og incest. Som følge av denne loven kan Polen skilte med ett av de laveste aborttallene i verden - kun 1000 aborter årlig. Ja, hvis vi ser på de lovlige abortene altså. Kvinneorganisasjoner anslår nemlig at det samtidig utføres rundt 150 000 aborter totalt enten illegalt eller i utlandet - hvert år. Illegalt abort medfører høy risiko for at kvinnen dør, eller skades for livet. Det oppstår også et klaseskille her, da kvinner som har råd reiser til utlandet, mens kvinner med dårlig råd må ty til «kloke koner» og kjerringråd.

Argentina har en abortlov som ligner mye på den polske. Men verken det at hun var 11 år gammel, eller at hun var blitt gravid som følge av voldtekt hjalp vesle ["Lucia"](#), som nylig fødte ved hjelp av keisersnitt i uke 23, etter at lokale myndigheter godt støttet av erkebiskopen der hun bor, nektet henne abort. [Pave Frans](#) har i tillegg gjort det helt klart at han støtter myndighetene i sitt hjemland i synet på abort. Det argentinske helsedepartementet anslår antallet aborter å være så høyt som 500 000 årlig, selv om det ikke finnes offisielle tall, og at rundt 50 000 kvinner må til sykehus hvert år som følge av illegale aborter. Illegale aborter regnes som hovedårsaken til mødredød i Argentina.

El Salvador har også strenge abortlover. [Maria Teresa Rivera](#) ble dømt for drap etter en spontanabort, og skulle ikke løslates før i 2025. Hun er nå verdens første abortflyktning og bor i Sverige.

Konklusjon

Endringene som er fremforhandlet som en del av regjeringsplattformen mangler demokratisk legitimitet, faglig forankring og er en **uønsket reversering av kvinners rettigheter og mulighet til å ta autonome valg.**

Jeg ber regjeringa revurdere den varslede innskrenkningen av abortloven. Etske problemstillinger som fosterreduksjon må avgjøres av den det først og fremst angår, nemlig kvinnen selv. Det handler om hennes rett og frihet til å bestemme over egen kropp.

Kolbotn 30. mars 2019

Eva Rogneflåten

Referanseliste (kommer i den rekkefølgen de er nevnt i høringssvaret)

Høyres partiprogram 2017-2021. Om abort. <https://hoyre.no/politikk/temaer/helse/abort/>

Johnsen, [Alf Bjarne](#) og [Oda Leraan Skjetne](#): Erna Solberg klar for å endre abortloven – kaster seg inn i kampen om KrFs veivalg. VG. 18.010.2018

https://www.vg.no/nyheter/innenriks/i/9m1Blp/erna-solberg-klar-for-aa-endre-abortloven-kaster-seg-inn-i-kampen-om-krfs-veivalg?utm_content=row-1&utm_source=vgfront

Johnsen, [Alf Bjarne](#) og [Oda Leraan Skjetne](#): Erna Solberg klar for å endre abortloven – kaster seg inn i kampen om KrFs veivalg. VG. 18. oktober 2018.

https://www.vg.no/nyheter/innenriks/i/9m1Blp/erna-solberg-klar-for-aa-endre-abortloven-kaster-seg-inn-i-kampen-om-krfs-veivalg?utm_content=row-1&utm_source=vgfront

Breivik, Espen: *Demonstrasjoner for abortloven i 33 byer*. VG. 17.11.2018

<https://www.vg.no/nyheter/innenriks/i/9mw3eM/demonstrasjoner-for-abortloven-i-33-byer>

Misje, [Hilde Kristine](#) og [Edda Drægne](#): Tusenvis på abortdemonstrasjon: – Regjeringen vil ta oss 40 år tilbake i tid. VG. 17.11.2018

<https://www.vg.no/nyheter/innenriks/i/kagdoj/tusenvis-paa-abortdemonstrasjon-regjeringen-vil-ta-oss-40-aar-tilbake-i-tid>

Kvinnedagsmarkeringer i Norge 2019. Kvinnefrontens hjemmeside. 18.01.2019

<http://kvinnefronten.no/kvinnedagsmarkeringer-i-norge-2019/>

Paroler 8.mars 2019. Kvinnefrontens hjemmeside. 01.02.2019

<http://kvinnefronten.no/paroler-8-mars-2019/>

Kaluza, Susanne: *Abortkamp – maktkamp*. Oslo, Res Publica, 2019. ISBN 9788282260893

<https://respublica.no/boker/abortkamp-maktkamp/>

Jeg vil ikke være et politisk forhandlingskort. Anonym kvinne, Bergens Tidende 31.10.2018 (s.11)

Ikke tving med til å føde flere syke barn. Ingrid Fevang, mor til multihandikappet barn. Dagbladet 02.11.2018 (s.14)

Å endre på paragraf 2C er en massiv nedvurdering av kvinners evne til å ta kloke valg for seg og sin familie. Susanne Kaluza, Facebook, 04.11.2018 (s.18)

Fosteret i magen min hadde Downs syndrom. Jeg og min familie valgte abort. Dette er hvorfor. Anonym mamma, Aftenposten 04.11.2018 (s. 19)

Mor til eit annerledesbarn: – Ja, eg er irritert no! Karethe Hoft Solstad, mamma til eit annerledesbarn. VG. 05.11.2018 (s.24)

Spørsmål til Statsministeren fra Marianne Martinsen, Arbeiderpartiet. 05.11.2018. Facebookinnlegg. 05.11.2018 (s. 27)

Abortloven er ikke et forhandlingskort! Sandra Bruflot, leder i Unge Høyre. VG. 05.11.2018 (s.28)

«Takk for meg». Kristin Myrås, Høyre. Facebookinnlegg. 06.11.2018 (s.31)

En mors bønn. Solfrid Grøndahl, pensjonert lærer og mor. VG. 06.11.2018 (s.33)

Noe er galt med den ene gutten i magen. Fride Ørn. Bergens Tidende_07.11.2018 (s.36)

Ernas absurde teater. Hege Ulstein. Dagsavisen. 07.11.2018 (s.39)

Blessed be the fruit – may the abortnemnd open. Sigrid Bonde Tusvik_Dagsavisen_09.11.2018 (s.44)

En bisarr offerretorikk. Line Schou, sosiolog og styremedlem i Feministisk Initiativ Oslo. Morgenbladet. 09.11.2018 (s.48)

Høgres pinking i såret. Solveig G. Sandelson, debattredaktør. Stavanger Aftenblad. 09.11.2018 (s. 50)

La abortloven være! Nils-Halvdan Morken, leder, og Stine Andreasen, nestleder, Norsk gynekologisk forening. NRK. 09.11.2018 (s. 54)

Dette er ikke selv-bestemmelse. Det er tvang. Cathrine Borge, jurist. TV2. 09.11.2018 (s.56)

La oss svare på angrepet på abortloven med et angrep på nemnda. Ida Jackson. Dagbladet. 10.11.2018 (s. 58)

Ikke «bare hareskår», Ropstad! Anne Silja Leer, fysioterapeut og mamma med leppe-kjeve- og ganespalte. VG. 12.11.2018 (s.60)

Den lille gutten vår var ikke helt klar for livet. Kristian B. Jacobsen. VG. 13.11.2018 (s.63)

Hold moralismen for dere selv. John Ivar Johansson, far til et alvorlig funksjonshemmet barn. Bergens Tidende_14.11.2018 (s.65)

Jeg ville ikke skrive denne kronikken. KrF og Høyres maktspill om abortloven gir meg ikke lenger noe valg. Anne Natvig, stipendiat. Aftenposten. 15.11.2018 (s. 68)

Etikk på bekostning av den gravide kvinnen. Anette Garpestad, skribent. Morgenbladet. 16.11.2018 (s.72)

Tankar frå ei halv abortnemnd. Ingebjørn Bleidvin. Bergens Tidende_16.11.2018 (s.77)

Abortdebatten som kræsjlandet. Trine Eilertsen, politisk redaktør. Aftenposten. 16.11.2018 (s.80)

Jeg var oppløst i tårer. Av vesenet jeg hadde i meg, som ville ligne på han. Anonym kvinne. Dagbladet. 17.11.2018 (s.83)

Mine anbefalinger til alle fruktbare kvinner. Hanne Sigbjørnsen. Aftenposten_17.11.2018 (s.88)

Kompromisset som er satt i spill. Kari Tove Elvbakken, professor, institutt for administrasjon og organisasjonsvitenskap, UIB, forsker på abortlovens historie. Bergens Tidende. 17.11.2018 (s. 93)

Et kristens og feministisk ja til dagens abortlov. Gyrid Gunnes, prest og doktorgradsstipendiat i teologi/diakoni, VID Vitenskapelige Høgskole. Aftenposten. 17.11.2018 (s. 97)

Jeg er så jævlig lei! Guro Sibeko, forfatter og samfunnsdebattant. Appell Oslo. 17.11.2018 (s. 103)

Søstre. Brødre. Venner! Kjære alle sammen! Ingvild Kjerkol, Arbeiderpartiet. Appell Stjørdal og Trondheim. 17.11.2018 (s. 106)

Min kropp – mitt liv – mitt valg. Marte Nustad, Kvinnefronten. Appell Tromsø. 17.11.2018 (s. 110)

«Min kropp er ikke et forhandlingskort!» Vips Wærn, SV. Appell Mandal_17.11.2018 (s. 112)

Det handler om liv og kjærlighet. Mina Adampour, lege. Appell Oslo. 17.11.2018 (s. 114)

Slå ring om kvinners selvbestemmelse. Agnethe Lund, fødselslege og gynekolog. Appell Bergen. 17.11.2018 (s.116)

Hva jeg ikke ville vite om barnet jeg bærer. Tilde Broch Østborg, lege. Morgenbladet. 18.11.2018 (s. 119)

Abortrett med sensur. Ingibjörg Meyer-Myklestad. Minerva. 19.11.2018 (s. 124)

Det blir verken mer eller mindre likeverd av å fjerne 2C – bare mer forvirring. Berge Solberg, professor i medisinsk etikk ved NTNU. Dagbladet. 17.11.2018 (s. 127)

Den nye downsparagrafen. Linn Junker Nygaard. Dagsavisen. 18.11.2018 (s. 131)

Kampen mot sorterings-samfunnet skjer ikke i livmoren. Arne Lien, forbundsleder i Norges Handikapforbund. Dagbladet. 19.11.2018 (s.137)

Det jeg skulle ønske jeg visste. Marlene Ytterland. Vestlandsnytt. 19.11.2018 (s. 138)

Sorteringssamfunnet startar ved fødsel. Siri Fransson, ufør, styremedlem i Bergen SV. Bergens Tidende 22.11.2018 (s. 142)

Instrumentalising women's reproductive vulnerability for political gain: where in the world does it stop? Sandy Goldbeck-Wood, editor in chief, BMJ Sexual and reproductive health [et.al.]. Kronikk, BMJ. 30 11 2018 (s. 145)

Historien om Joachim. Ellen Arnstad, adm.dir. for X Meeting Point, Norway, grunnlegger av magasinet Henne og mor til 3 (s. 149)

Politikken din i høst, Erna Solberg, har ikke gjort meg mer trygg på å forsøke å få flere barn. Siri Bruskeland, siv.ing. og ledelse- og strategikonsulent. Stavanger Aftenblad. 02.01.2019 (s.156)

«Vær så snill, gjør ikke vårt livs vanskeligste valg vanskeligere!» Emma Larikka. Stavanger Aftenblad. 04.01.2019 (s. 158)

Når KrF kjemper for å ta abort av to i staden for eitt foster. Mette Løkeland, gynekolog og forskar på abort. Dagbladet. 08.01.2019 (s. 162)

Hvis jeg var en av våre ledende feminister. Nils-Øyvind Haagenes. Facebook. 18.01.2019 (s.165)

Stortinget. *Representantforslag om ikke å tillate en praksis med fosterreduksjon*
Dokument 8:95 S (2015-2016), Innst. 148 S (2016-2017)

<https://www.stortinget.no/no/Saker-og-publikasjoner/Saker/Sak/?p=65642>

Høyre vil ikke røre abortloven. NTB. 09.09.2018

<https://www.abcnyheter.no/nyheter/norge/2018/09/09/195431388/hoyre-vil-ikke-rore-abortloven>

Suvatne, Steinar Solås: *Tar abortoppgjør med egen partileder: - Erna kan takke seg selv.*
03.01.2019

<https://www.dagbladet.no/nyheter/tar-abortoppgjor-med-egen-partileder---erna-kan-takke-seg-selv/70616695>

Sandvik, Siv: *Frp om KrFs abortkrav: – Moralsk forkastelig.* NRK, 20.10.2018

<https://www.nrk.no/norge/frp-om-krfs-abortkrav--moralsk-forkastelig-1.14256104>

Granavolden-plattformen. Regjeringen. 17.01.2019

<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/politisk-plattform/id2626036/>

Beijing Declaration and Platform for Action

http://beijing20.unwomen.org/~media/headquarters/attachments/sections/csw/pfa_e_final_web.pdf?fbclid=IwAR2zsLzikf5x5V_cmOc0tdeTEWPPjJ2ogPvioTgO2NbWWpkdPglDYC2j3GQ#page=61

Høringssvar fra Jordmorutdanningen, Fakultet for helsefag, OsloMet – storbyuniversitetet.
21.03.2019

<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/horing-av-forslag-til-endringer-i-abortloven---fosterreduksjon/id2629710/?uid=1137adf0-67e1-475a-bf70-436cc44a1950>

Fakta om abort (med 2018-tal). Folkehelseinstituttet. 08.03.2019

<https://www.fhi.no/hn/helseregistre-og-registre/abortregisteret/abort---fakta-med-statistikk/>

Høringssvar fra St. Olavs hospital HF. 07.03.2019

<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/horing-av-forslag-til-endringer-i-abortloven---fosterreduksjon/id2629710/?uid=52bbd2e7-17fc-4e64-916c-3e0d8781af99>

Høyres partiprogram 2017-2021. Om abort.

<https://hoyre.no/politikk/temaer/helse/abort/>

Aaserud, [Sophie Lund](#) og [Stål Talsnes](#): *Sjekket fosterreduksjonene – funnene overrasker: 2 av 3 fikk hjelp for å bli gravide.* TV2. 27.01.2019

<https://www.tv2.no/a/10372548/>

Helse- og omsorgsdepartementet: *Høringsnotat - Endringer i abortloven – fosterreduksjon.*
19.02.2019

<https://www.regjeringen.no/contentassets/3d322570d7704b579df327e00f6f039a/horingsnotat---endringer-i-abortloven---fosterreduksjon14334591.pdf>

Berg, Tora Lind: *Tvillingabort: Norge bruker mye høyere tall for risiko enn Danmark og USA.* Filter Nyheter. 07.01.2019

<https://filternyheter.no/tvillingabort-norge-bruker-mye-hoyere-tall-for-risiko-enn-vare-naboer-og-usa/>

Berg, Tora Lind: Ropstad: — Tvillingabort gir for stor risiko for at det andre barnet dør. LEGE: — Det er faktisk lavere risiko. Filter Nyheter. 18.01.2019

https://filternyheter.no/ropstad-tvillingabort-gir-for-stor-risiko-for-at-det-andre-barnet-dor-lege-det-er-faktisk-lavere-risiko/?fbclid=IwAR0Uk8JYTv9hxzwbOQdZQdymD95eGOEvI644JBvAD_Ui10smrJXmg39tDo

Statens medicinsk-etiske råd: *Yttrande angående s.k. fosterreduktion*. 11.10.2005

<http://www.smer.se/skrivelser/yttrande-angaende-s-k-fosterreduktion-ert-dnr-s20045253hs/>

Abortloven i Sverige: <https://lagen.nu/1974:595>

Lasse Moe, Lasse: *Kritisk til hestehandel om etiske spørsmål*. Dagens medisin. 18.01.2019

<https://www.dagensmedisin.no/artikler/2019/01/18/kritisk-til-hestehandel-om-etiske-sporsmal/>

Barra, Mathias og Liv Ariane Augestad: *Faktafeil om fosterreduksjon*. Klassekampen. 09.03.2019, s. 38

https://urn.nb.no/URN:NBN:no-nb_digavis_klassekampen_null_null_20190309_51_58_1

Berg, Tora Lind: Ropstad: — *Tvillingabort gir for stor risiko for at det andre barnet dør. LEGE: — Det er faktisk lavere risiko*. Filter Nyheter, 18. januar 2019.

https://filternyheter.no/ropstad-tvillingabort-gir-for-stor-risiko-for-at-det-andre-barnet-dor-lege-det-er-faktisk-lavere-risiko/?fbclid=IwAR0Uk8JYTv9hxzwbOQdZQdymD95eGOEvI644JBvAD_Ui10smrJXmg39tDo

Ørn, Frida: *Noe var galt med den ene gutten i magen*. Bergens Tidende_07.11.2018 (s.36)

<https://www.bt.no/btmeninger/debatt/i/a29QVL/Noe-var-galt-med-den-ene-gutten-i-magen>

Faktisk: *Nei, Norge opplever ikke «tvillingabort-turisme»*. 24.10.2019.

https://www.faktisk.no/faktasjekker/bZQ/i-dag-opplever-norge-tvillingabort-turisme?fbclid=IwAR2NP-FY6E8bs7TsMg_HUjQzpes24s7al7IjjNDay_rl796NN8AZ3RtZ2VU

Aanje, Maria Victoria og Maria Selbekk: *Når kvinner roper høyt for å kunne ta livet av en tvilling*. Dagbladet. 22.01.2019

<https://www.dagbladet.no/kultur/nar-kvinner-roper-hoyt-for-a-kunne-ta-livet-av-en-tvilling/70686760?fbclid=IwAR2NFvPZNN248OMk9v7CfviVhtD-mqUS5Mnlcs8c1tXBi1sZXY1h0aNk00>

Lars Dønvold-Myhre, Lars, Oda Ording og Fredrik Solvang: *Partilederdebatt: – Hvis du klarer å bære fram ett barn, klarer du to også*. NRK. 17.01.2019.

https://www.nrk.no/norge/partilederdebatt_-hvis-du-klarar-a-baere-fram-ett-barn-klarar-du-to-ogsa-1.14387471

Grunnlovsforslag fra Hans Fredrik Grøvan, Knut Arild Hareide, Olaug V. Bollestad og Rigmor Andersen Eide om endring i § 93 (vern av liv fra unnfangelse til død). Stortinget. 30.09.2016

https://www.stortinget.no/no/Saker-og-publikasjoner/Publikasjoner/Grunnlovsforslag/2015-2016/dok12-201516-004/?lvi=0&fbclid=IwAR0XK_tX0ZH1vH7SuNA8XgsFqBhKQxvpk-LsuviGzVARK0y4i_b2ywemrE4

Abortdebatt på Høyres landsmøte 2013

https://www.youtube.com/watch?v=uhr5_oA8Vxw&t=2605s

Astrid Nøkleby Heibergs innlegg i abortdebatten på Høyres landsmøte 2013

<https://www.youtube.com/watch?v=pAgORuAqPCA&t=84s>

Hatlo, Madeleine: *11-åring ba om å få ta abort etter voldtekt. Ble tvunget til å føde.* 02.02.2019

<https://www.dagbladet.no/nyheter/11-aring-ba-om-a-fa-ta-abort-etter-voldtekt-ble-tvunget-til-a-fode/70825401?fbclid=IwAR3c4kdqcCyih1szbja3xFUXhClVuO3qiSMrrKgWxrBcsoUPzCk2iWj9aFA>

Ytterstad, Matias: *- Å ta abort er som å betale en leiemorder. Paven fortsetter å ta til orde mot selvbestemt abort.* Dagbladet. 12.10.2019

https://www.dagbladet.no/nyheter/a-ta-abort-er-som-a-betale-en-leiemorder/70303320?fbclid=IwAR0XfNxns2w8YxQ7zc4SJ_L9EodCtwEH4-Gxs3Y24aWonnsrZxJYxK4chkc

Vikås, Marianne: *Slik ble hun verdens første abortflyktning.* VG. 26.01.2019

<https://www.vg.no/nyheter/utenriks/i/p6a6xR/slik-ble-hun-verdens-foerste-abortflyktning>